

בית המדרש "תורת דוד"
ע"ש הגה"צ רבי דוד בר חן זצ"ל - רבה של שדרות,
והרבנית רות בר חן ע"ה

"תורת דוד"

השיעור השבועי

פרשת צו - פרה

תשפ"ד

(שנה ז', גליון מס' 335)

שיעורי הרב אליהו בר חן

e0527191965@gmail.com | 052-719-1965

פרשת צו - פרה התשפ"ד

"זאת תורת העלה - שכינה ביניהם"

א. "צו את אהרן ואת בניו, לאמר, זאת תורת העלה, הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה - עד הבקר, ואש המזבח תוקד בו", (ויקרא, ו' - ב').

"זאת חקת התורה, אשר צוה יהוה, לאמר, דבר אל בני ישראל, ויקחו אליך פרה אדמה, תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה על", (פרשת "פרה"). דברים, יט' - ב').

"זאת התורה, אדם כי ימות באהל, כל הבא אל האהל וכל אשר באהל, יטמא שבעת ימים", (פרשת "פרה"). דברים, יט' - יד').

"וזרקתי עליכם מים טהורים, וטהרתם מפל טמאותיכם, ומפל גלוליכם אטהר אתכם. ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדשה אתו בקרבכם, והסרתי את לב האבן מבשרכם, ונתתי לכם לב בשר. ואת רוחי אתו בקרבכם, ועשיתי את אשר בחקי תלכו ומשפטי תשמרו, ועשיתם. וישבתם בארץ אשר נתתי לאבותיכם, והייתם לי לעם ואנכי אהיה לכם לאלהים", (הפטרת פרשת "פרה"). יחזקאל, ל"ו, כה' - כח').

ב. ידועה ומפורסמת, דרשתו של רבי עקיבא ^{2 1} :

"איש ואשה -

זכו, שכינה ביניהן,

לא זכו, אש אוכלתן".

ופירש בזה, רש"י הקדוש :

"זכו' - ללכת בדרך ישרה, שלא יהא הוא נואף, ולא היא נואפת.

¹ סוטה, יז' ע"א.

ילקוט שמעוני, פרשת "בראשית", רמז כד'.

² ויש גורסים (כך הוא בפסיקתא זוטרותא, בראשית, ב' - ג'), רבי מאיר.

ישכינה ביניהם - שהרי חילק את שמו, ושיכנו ביניהן,

יו"ד באיש, ו-ה"י באשה.

לא זכו, אש אוכלתי - שהקדוש ברוך הוא מסלק שמו מביניהן, ונמצאו אש ואש".

ויעויין בזה, בפירושו של רבינו הרי"ח הטוב זיע"א:

"נראה לי בסייעתא דשמיא -

בתוך איש, יש יו"ד במילואה עשרים ³,

ובתוך אשה, יש שיי"ן במילואה שייס ⁴,

וסך הכל ש"ף ⁵.

ועם הכולל האותיות ⁶, עולה שפ"ו ⁷, כמנין שכינה עם הכולל ⁸,

³ היינו:

האות י', שהיא האות האמצעית שבשמו של האיש,

כאשר היא נכתבת במילוי האותיות - יו"ד, היא עולה בגימטריא למנין 20.

⁴ היינו:

האות ש', שהיא האות האמצעית שבשמה של האשה,

כאשר היא נכתבת במילות האותיות - שיי"ן, היא עולה בגימטריא למנין 60.

⁵ היינו:

מנין 20, העולה מתוך מילוי האות י',

יחד עם מנין 360, העולה מתוך מילוי האות ש',

עולים בגימטריא, למנין 380.

⁶ היינו:

כאשר תוסיף למנין זה, את ו' האותיות, שבמילים "איש אשה".

⁷ היינו:

יעלה הכל יחד למנין 386.

⁸ היינו:

מילת "שכינה", עם הכולל, עולה בגימטריא למנין 386,

ולזה אמר, שכינה ביניהם דייקא".

ובביאור עניין שם י-ה, המפריד מאש המחלוקת בין האיש לאשתו. נראה לבאר כדלהלן:

א. אשה הנקראת "נוקבא", היא בבחינת "מלכות"⁹,

והנה, מידת "מלכות" היא מושפעת¹⁰, המקבלת את יניקתה מן "המשפיע".

ולפיכך, אשה אשר אינה מכינה את עצמה להיות "כלי קיבול", המקבלת את השפעתה מן האיש,

אינה מקיימת את עצם מהותה, ובעצם, היא מהפכת את מהותה.

ב. עניין זה שבאשה, רמוז באות ה' שבשמה, באשר יש בו חלל המכיל "כלי קיבול"¹¹.

וכמניין אותיות י-ש במילואן, ביחד עם ו' האותיות שבמילים "איש - אשה".

⁹ כן הוא בספרי רבותינו המקובלים זיע"א.

¹⁰ כן הוא בספרי רבותינו המקובלים זיע"א.

¹¹ ולפיכך, אות ה', מרמזת על עניין ההולדה וההמשכה, וכדלהלן:

א. אברהם אע"ה, נקרא בתחילה אברם, עד שהוסיף לו הבורא ית"ש את האות ה' בשמו,

וכמאמר הכתוב (בראשית, יז' - ה'), "ולא יקרא עוד את שמך אברם, והיה שמך אברהם, כי אב המון גוים נתתיך",

ובטעם הדבר, ביארו רבותינו ז"ל (בראשית רבה, פרשה מד', י):

"אברם לא מוליד, אברהם מוליד".

ב. שרה אמנו ע"ה, נקרא בתחילה שרי, עד שהחליף לה הבורא ית"ש את האות ו' שבשמה לאות ה',

וכמאמר הכתוב (בראשית, יז' - טו'), "ויאמר אלהים אל אברהם, שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי, כי שרה שמה",

ובטעם הדבר, ביארו רבותינו ז"ל (בראשית רבה, פרשה מד', י):

"שרי לא תלד, שרה תלד".

ג. יהוסף הצדיק ע"ה, נקרא בתחילה יוסף, עד שהוסיף לו הבורא ית"ש את האות ה' בשמו,

וכמאמר הכתוב (תהילים, פא' - ו'), "עדות ביהוסף שמו, בצאתו על ארך מצרים, שפת לא ידעתי אשמע",

- ג. ומשכך, אשה אשר אינה מתנהגת כתכלית בריאתה, מסלקת את האות ה' ממנה, ומקרבת אל עצמה את האותיות "אש".
- ד. האיש, תפקידו להשפיע אל האשה, המקבלת את יניקתה ממנו, ולצורך השפעתו זה, עליו לנהוג במידת "החכמה" ואף במידת "הענווה".
- ה. ב' עניינים אלו, של "חכמה" ו-"ענווה", נרמזים באות י'.
"חכמה", נרמזת באות י', וכפי שכתב ה"זוהר הקדוש" ^{12 13 14}.
- "ענווה", אף היא נרמזת באות י', וכפי שכתב התנא הקדוש - יונתן בן עוזיאל ¹⁵.
- ו. וממילא אם כן, כאשר איש זה אינו נוהג כפי רצון הבורא ית"ש, הוא מסלק מעל עצמו את האות י', ומקרב על עצמו את מילת "אש", ומחמת גאוותו, כבר דרשו עליו רבותינו ז"ל ¹⁶, "אין אני והוא יכולין לדור בעולם".

ובטעם הדבר, מצינו בדברי רבותינו ז"ל (סוטה, לו' ע"ב), שתוספת אות זו, היתה לצורך לימוד ע' לשון, בעת מינויו למשנה למלך מצרים.

ועיוין עוד בדברי אדונינו הרמב"ם זיע"א (פ"ט מהלכות כלי המקדש והעובדים בו ה"ט), ששם זה נקבע על אבני החושן:

"וְכֹתֵבִין שֵׁם יוֹסֵף יְהוֹסֵף".

¹² חלק ב', דף מב' ע"ב.

ובעוד מקומות.

¹³ וכן הוא ב"תיקוני זוהר", דף ה' ע"א.

ובעוד מקומות.

¹⁴ וכן כתב הגה"ק רבינו שמעון לביא זיע"א (בעמח"ס "כתם פז" על הזוהר הקדוש), בפיוט "בר יוחאי":

"בר יוחאי, יו"ד חכמה קדומה, השקפת לכבודו פנימה".

¹⁵ על מאמר הכתוב (במדבר, יג' - טז'), "אלה שמות האנשים, אשר שלח משה לתור את הארץ, ויקרא משה להושע בן נון, יהושע", כתב התנא הקדוש - יונתן בן עוזיאל:

"אלין שמיהן גוברים, דשדר משה לאללא ית ארעא, וכדי חמא משה ענוותנותיה, קרא משה להושע בר נון, יהושע".

וממוצא הדברים, בין תבין :

שהשראת השכינה, תלויה, בפעולת האיש והאשה יחד, בדרך הבורא ית"ש,
וכאשר אחד מהם או שניהם יחד, אינם מקיימים את תכליתם, אזי, מסתלק
הבורא ית"ש מביניהם, ח"ו.

ג. במסכת יבמות ¹⁷, תנו רבנן :

"האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, והמדריך בניו ובנותיו בדרך
ישרה, והמשיאן סמוך לפירקן,
עליו הכתוב אומר ¹⁸, 'וַיַּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְיֶה לְךָ'.
והנה, צורת האהבה הלזו שלימדונו רבותינו ז"ל, מלמדת, על עניין ההשתוות
שבינו לבינה,

ואף על רצונו של האיש, להעניק לאשתו, יותר מאשר לעצמו.

והנה, כשם שהאיש נוהג טובת עין באשתו, ורוצה להעניק לה יותר מאשר לעצמו,
אף הבורא ית"ש, נוהג עמנו - "כנסת ישראל, כלה" ¹⁹ :

שכן, אחר שהבורא ית"ש ²⁰, "מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל, על ידי חופה וקידושין",

אזי, הוא ציווה אותנו ²¹, "וַעֲשׂוּ לִי מְקַדָּשׁ, וְשִׁכְנֵתִי בְּתוֹכְכֶם".

והיינו :

שמאהבת הבורא ית"ש אל כלתו - עם ישראל, כביכול הוא מטריח את עצמו,
ויורד להשרות את שכינתו בתחתונים.

¹⁶ סוטה, ה' ע"ב.

¹⁷ סב' ע"ב.

¹⁸ איוב, ה' - כד'.

¹⁹ לשון ז', נמצאת בספר הרוקח (הלכות אירוסין ונישואין, סימן שנג').

²⁰ כתובות, ז' ע"ב.

²¹ שמות, כה' - ח'.

ד. ידועים ומפורסמים דברי רבותינו ז"ל²² :

"קשין מזונותיו של אדם, כקריעת ים סוף,

דכתיב²³, 'נָתַן לָחֶם לְכָל בְּשָׂרִי, וּסְמִיךְ לִי' ²⁴, 'לְגֹזֵר יַם סוּף לְגֹזְרִים'."

עוד דרשו רבותינו ז"ל²⁵ :

"וקשין לזווגן, כקריעת ים סוף,

שנאמר²⁶, 'אֶלֶּהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בַּיְתָהּ, מוֹצִיא אֲסִירִים בְּפוֹשְׁרוֹת'."

וביאור העניין, הוא :

דהנה, מעיקר הדין, אין קושי כלל ועיקר, אצל "מי שאמר והיה העולם".

ברם, תכונתו של האיש "להשפיע", אך ורק למי שרוצה לקבל "השפעה".

והנה, ב-קריעת ים סוף, היו עם ישראל משוקעים ב-מט' שערי טומאה, ולא היה

ברצונם לצאת ממצרים,

וכמאמר הכתוב²⁷, "וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל מֹשֶׁה, מִקְּצֵר רוּחַ וּמַעֲבֹדָה קָשָׁה", וכדרשת

רבותינו ז"ל בזה²⁸, "לצד שלא היו בני תורה".

והיינו, שלא היה בהם רצון לקבל שפע, כאשה המקבלת את השפעת בעלה.

ורק כאשר הם הגיעו לשעת קריעת ים סוף, ומסרו את נפשם,

נבקע להם הים, וקיבלו שפע גדול עד למאוד.

²² פסחים, קיח' ע"א.

²³ תהילים, קל' - כה'.

²⁴ שם, פסוק יג'.

²⁵ סוטה, ב' ע"א.

²⁶ תהילים, סח' - ז'.

²⁷ שמות, ו' - ט'.

²⁸ כן כתב רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א.

עד כדי כך, שהעיד עליהם הנביא ירמיה ²⁹, "הֲלֹךְ וְקָרַאתָ בְּאָזְנֵי יְרוּשָׁלַם, לֵאמֹר, כֹּה אָמַר יְהוָה, זְכַרְתִּי לָךְ חֶסֶד נְעוּרֶיךָ, אֲהַבְתָּ כְּלוּלֶיךָ, לְכַתֵּב אַחֲרַי בַּמִּדְבָּר בְּאֶרֶץ לֹא זְרוּעָה".

וכמו כן, בעניין הפרנסה, הניתנת לאדם על פי מעשיו, וכדרשת רבותינו ז"ל ³⁰, "הרעותי מעשי, וקיפחתי את פרנסתי",

שכאשר האדם יתבטל אל הבורא ית"ש, כאשה המתבטלת אל בעלה כדי לקבל את השפעתו,

אזי, תהיה פרנסתו מצויה אצלו בְּנֶקֶל.

והוא הדין, בעניין הזיווג, אשר עליו דרשו רבותינו ז"ל ³¹, את מאמר הכתוב ³², 'אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בְּיָתָהּ, מוֹצִיא אֲסִירִים בְּכוֹשְׁרוֹת',

דהנה, כבר דרשו רבותינו ז"ל ³³, שמילת "בְּכוֹשְׁרוֹת", מורכבת מן המילים "בכי ושירות".

והיינו, שרק מי שרוצה לקבל את השפע מהבורא ית"ש, כאשה הרוצה לקבל מבעלה, והוא מרגיש בעצמו, כאותם "אֲסִירִים",

הוא זוכה להבטחת הבורא ית"ש, של "אֱלֹהִים מוֹשִׁיב יְחִידִים בְּיָתָהּ".

ה. ידוע ומפורסם, המעשה המובא במדרש ³⁴ :

"מִטְרוּנָה, שְׁאַלָה אֶת רַבִּי יוֹסִי בַר חֲלַפְתָּא -

אֲמַרָה לוֹ, לְכַמָּה יָמִים בָּרָא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת עוֹלָמוֹ?

אָמַר לָהּ, לְשֵׁשֶׁת יָמִים ...

²⁹ ירמיה, ב' - ב'.

³⁰ קידושין, פ"ד מי"ד.

³¹ סוטה, ב' ע"א.

³² תהילים, סח' - ז'.

³³ סנהדרין, כב' ע"א.

³⁴ בראשית רבה, פרשה סח', ד'.

אמרה לו, מה הוא עושה מאותה שעה ועד עכשו?
אמר לה, הקדוש ברוך הוא יושב ומזוג זוגים, בתו של פלוני לפלוני, אשתו של
פלוני לפלוני, ממונו של פלוני לפלוני.
אמרה ליה, ודא הוא אמנותיה ³⁵ ?
אף אני יכולה לעשות כן!
כמה עבדים כמה שפחות יש לי?
לשעה קלה אני יכולה לזנוג.
אמר לה, אם קלה היא בעיניך, קשה היא לפני הקדוש ברוך הוא בקריעת ים
סוף!
הלך לו רבי יוסי בר חלפתא.
מה עשתה?
נטלה אלף עבדים ואלף שפחות, והעמידה אותן שורות שורות,
אמרה, פלן יסב לפלונית, ופלונית תסב לפלוני, וזוגה אותו בלילה אחת.
למחר, אתון לגבה, דין מוחיה פציעא, דין עינו שמייטא, דין רגליה תבירא ³⁶ .
אמרה להון, מה לכון?
דא אמרה לית - אנא בעי לדין, ודין אמר - לית אנא בעי לדא ³⁷ .

³⁵ היינו:

שאל אותה המטרונא, את רבי יוסי בן חלפתא, וכי כך היא אומנותו של הבורא ית"ש?

³⁶ היינו:

למחרת היום, כאשר אותה המטרונא חיתנה את עבדיה ושפחותיה,
הם הופיעו אצלה, כאשר חלקם פצועים במוחם, וחלקם נטולי עין, וחלקם בעלי רגליים שבורות.

³⁷ היינו:

שכאשר תמהה המטרונא, על עוצם פציעתם,

מייד, שְׁלַחַה וְהִבִּיאָה אֶת רַבִּי יוֹסִי בֶר חֶלְפָתָא,
אָמְרָה לוֹ, לִית אֱלוֹהַּ כְּאֱלֹהֵינוּ, אָמַת הִיא תוֹרַתְכוֹן, נָאָה וּמִשְׁפַּחַת, יָפָה אָמְרָתָ.
אָמַר, לֹא כֵךְ אָמְרָתִי לָךְ, אִם קֵלָה הִיא בְּעֵינֶיךָ, קִשָּׁה הִיא לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
כְּקָרִיעַת יַם סוּף!׃

ולאור המתבאר, נראה לבאר אף בעניין הלזה:
שכן, כאשר אין האיש והאשה מתנהגים בדרך בריאתם, שהאיש נותן את
השפעתו לאשתו,
אזי, "אש המחלוקת" אוכלתן.

והעסק והקושי הגדול, שיש להבורא ית"ש בעצם זיווגם,
הוא, להביא את הברואים, לצורך ההבנה והמטרה, אשר לשמה הם נבראו ונועדו.
והנה, בעניין "חטא העגל", אשר נעשה מייד לאחר קבלת התורה, דרשו
רבותינו ז"ל³⁸, על מאמר הכתוב³⁹, "לִבְבַתְּנִי אַחֲתִי כֵלָה, לִבְבַתְּנִי בְּאֶחָד מֵעֵינֶיךָ,
בְּאֶחָד עֵינֶיךָ מִצִּירְנֶיךָ׃"
"עלובה כלה, מזנה בתוך חופתה".

והיינו:
שלאחר קבלת התורה, עת אומרם לפני הבורא ית"ש⁴⁰, "נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמָע",
בהכנעה גמורה,

ובהתבטלות עצומה, כאשר הרוצה לקבל את השפעתו של בעלה.
מייד, הם נתנו עיניהם באלהות אחרת, באומרם⁴¹, "אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר
הָעֵלֶיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם׃",

הם השיבו לה, שהם לא מצאו ביניהם שפה משותפת, וכאשר כל אחד רצה דבר מסויים והשני לא הסכים
לכך, הם הגיעו לקטטה.

³⁸ שבת, פח' ע"ב.

³⁹ שיר השירים, ד' - ט'.

⁴⁰ שמות, כד' - ז'.

שכל רצונם ומאוויים, להיות מקבלים את השפעתם מבעלים הרבה.
והנה, אשת איש שזינתה, דינה במיתה, יחד עם הנואף,
וכמאמר הכתוב ⁴², "מות יומת הנאף והנאפת".
ולא זו בלבד, אלא, "כשם שאסורה לבעל, כך אסורה לבעל" ⁴³.
ואם כן, חלילה וחס, לא היתה תקומה לנפילתם של עם ישראל,
וכפי שאמר הבורא ית"ש, למשה רע"ה ⁴⁴, "הֲרַף מִפְּנֵי וְאֲשַׁמֶּדֶם, וְאֶמְחָה אֶת
שְׁמֵם מִתַּחַת הַשָּׁמַיִם, וְאֶעֱשֶׂה אוֹתָךְ לְגוֹי עָצוּם וְרַב מִמֶּנּוּ".
ברם, הצליח משה רע"ה, למתק את הגזירה בדברי ריצוי ורחמים,
עד כדי כך, שעל מאמר הכתוב ⁴⁵, "וַיִּחַל מֹשֶׁה", דרשו רבותינו ז"ל ⁴⁶, שאחזו
חולי.
וצורת הריצוי, היתה, במה שאמר משה רע"ה להבורא ית"ש ⁴⁷, "בשביל כסף
וזהב שהשפעת להם לישראל, עד שאמרו די, הוא גרם שעשו את העגל".
והיינו, שכביכול, אותה הזנות, נעשתה באונס ולא ברצון, וממילא שאינם חייבים
מיתה,
ואם כן, מה יעשה הנער ולא יחטא!?
ומכל מקום, ממוצא הדברים בין תבין:
שהתיקון ל"חטא העגל", חייב להיעשות על ידי התבטלות והכנעה,

⁴¹ שמות, לב' - ד'.

⁴² ויקרא, כ' - י'.

⁴³ סוטה, פ"ה מ"א.

⁴⁴ דברים, ט' - יד'.

⁴⁵ שמות, לב' - יא'.

⁴⁶ ברכות, לב' ע"א.

⁴⁷ ברכות, לב' ע"א.

ועל ידי הרצון לקבל את ההשפעה, אך ורק מהבורא ית"ש.

ז. על מאמר הכתוב ⁴⁸, "זאת חקת התורה אשר צנה יהוה, לאמר, דבר אל בני ישראל - ויקחו אליהם פרה אדמה, תמימה, אשר אין בה מום, אשר לא עלה עליה עליו", נתקשה רבינו ה"אור החיים" הקדוש זיע"א:

"צריך לדעת, למה כינה למצווה זו שם כללות התורה,

שהיה לו לומר, 'זאת חוקה' וגו', או 'זאת חוקת הטומאה', או 'חוקת הטהרה'?

ואין לומר, שנתכווין להצריך טהרת אפר פרה לעסוק בתורה,

כי לא כן מצינו לרבותינו ז"ל, שאמרו ⁴⁹, שאדרבא - אין דברי תורה מקבלין טומאה.

ולכל סברות רבותינו ז"ל ⁵⁰, אפילו להמחמירים בבעלי קריין, מטעם שצריך באימה וביראה וכו', מודים בטמאי מת - שמותרים בעסק התורה".

ותירץ, וז"ל:

"ויתבאר העניין, על פי מה שאמרו בפרק בתרא דנויר ⁵¹, ופסקו רמב"ם בפרק א' מהלכות טומאת מת ⁵² - שאין הכותי נעשה טמא מת,

וזה לשוננו ^{53 54} -

'ואין העכו"ם מטמא באהל, ודבר זה קבלה הוא,

⁴⁸ במדבר, יט' - ב'.

⁴⁹ ברכות, כב' ע"א.

⁵⁰ שם.

⁵¹ סא' ע"ב.

⁵² הלכה יג'.

⁵³ של הרמב"ם זיע"א.

⁵⁴ רבינו זיע"א, הביא לחלק מתוך דברי הרמב"ם זיע"א,

ובכאן, העתקנו את כל לשונו בזה.

והרי הוא אוֹמֵר בְּמִלְחָמָת מִדֵּינָן ⁵⁵, 'כֹּל נִגְעַ בְּחֻלְלִי, וְלֹא הִזְכִּיר שֵׁם אֱהָל.
וְכֵן הֶעֱכֹוּיִם, אֵינֹ נַעֲשֶׂה טָמֵא מֵת,
אֶלָּא, עֲכוּוֹיִם שְׁנִנְעַ בְּמֵת, אוֹ נִשְׂאוּ, אוֹ הֶאֱהִיל עָלָיו, הֲרִי הוּא כְּמִי שֶׁלֹּא נִנְעַ.
הֵא לָמָּה זֶה דֹּמָה?

לְבַהֲמָה שְׁנִנְעַה בְּמֵת, אוֹ הֶאֱהִילָה עַל הַמֵּת.
וְלֹא בְּטָמְאֵת הַמֵּת בְּלִבָּד, אֶלָּא בְּכֹל הַטָּמְאוֹת כֶּלֶן - אֵין הֶעֱכֹוּיִם וְלֹא הַבְּהֵמָה
מִתְטָמְאִין בְּהָרִי. עַד כֹּאן.

והנה, ההבדל שבו הורמו עם בני ישראל משאר הגויים, הוא, באמצעות קבלת
התורה,

שזולת זה, הִנֵּה כֹּל הַגּוֹיִים בֵּית יִשְׂרָאֵל.

ומעתה, טעמנו צוף דבש אמרי אל, במה שאמר 'זאת חקת התורה',

פירוש, חוקה זו של הטומאה, ותנאי טהרתה, תסובב מהתורה,

כי על ידי שקיבלו התורה, נעשו עם בני ישראל, דבר שהרוחניים השפלים,
תאבים להידבק בהם,

להיותם, חטיבה של קדושה עליונה, בחייהם גם במותם.

בחייהם -

שבנוגע במת, או יאהילו עליו וכדומה, תידבק בהם הטומאה שבמת,

ולא תחפוץ להיפרד, אם לא בכוח גדול - אשר חקק ה' במצווה האמורה, בעניין של
פרה אדומה.

ובמותם -

גם כן תתרבה הטומאה, כאומרם ז"ל ⁵⁶, בפסוק 'אָדָם כִּי יָמוּת' וגו' - 'ישראל
מטמאים באהל, ואין אומות מטמאין באהל'."

⁵⁵ במדבר, לא' - יט'.

⁵⁶ בבא מציעא, קיד' ע"ב.

עוד כתב שם, בהמשך דבריו :

שלפיכך לא נצטוו ישראל, על דיני טומאה וטהרה בפסח מצרים,

ונצטוו על כך, רק בפסח דורות.

מכיוון, שכל זמן שלא ניתנה התורה הקדושה לעם ישראל, הם לא היו שייכים בדיני טומאה וטהרה, כלל ועיקר.

ויעויין עוד, מה שכתב רבינו זיע"א, על הפסוק ⁵⁷, "זאת התורה, אדם כי ימות באהל, כל הבא אל האהל וכל אשר באהל, יטמא שבעת ימים":

"יתבאר ... על דרך שפירשתי, בפסוק 'זאת חקת התורה',

והוא, לצד שדקדק לומר 'אדם כי ימות' וגו', ודרשו רבותינו ז"ל ⁵⁸, 'אתם קרויים אדם, ישראל מטמאין באהל, ואין אומות העולם' וכו',

לזה, הקדים לתת הטעם שסובב הדבר, ואמר, 'זאת התורה' -

שמסיבתה הוא, שאותו שנקרא אדם מטמא באהל,

אבל, אומות העולם, שאין להם תורה וכו'."

ח. הנה, נתבאר לנו, שהציווי על "עסק התורה", נרמז בתוך פרשת "פרה אדומה",

אשר בעניינה אמר שלמה הע"ה ^{59 60}, "כל זה נסיתי בחקמה, אמרתי אֲחַכְמָה, וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי",

והיינו, שאין בכוחו העצום, להבין את עומק עניינה, באשר היא מן החוקים שאין לאדם רשות להרהר אחריהן ⁶¹.

⁵⁷ במדבר, יט' - יד'.

⁵⁸ בבא מציעא, קיד' ע"ב.

⁵⁹ קהלת, ז' - כג'.

⁶⁰ במדבר רבה, פרשה יט', ג'.

⁶¹ במדבר רבה, פרשה יט', א'.

ובכל זאת, כבר דרשו רבותינו ז"ל בעניינה של פרה אדומה ⁶², "תבוא פרה, ותכפר על מעשה העגל",

שכן, אותו התיקון, נעשה כאשה הרוצה לקבל את השפעתה מבעל אחד, אשר כל מהותה כניעה והכנעה,

וכך הם דברי התורה הקדושה, אשר כל עניינם הוא התבטלות והכנעה ממלכו של עולם.

ט. צא ולמד, מה שכתב הגה"ק רבינו אלימלך זיע"א מליז'ענסק, על מאמר הכתוב בפרשתן ⁶³, "צו את אהרן ואת בניו, לאמר, זאת תורת העלה, הוא העלה על מוקדה על המזבח כל העלה - עד הבקר, ואש המזבח תוקד בו":

"פירוש הכתוב, מלמד אותנו דרכי השם יתברך,

'זאת' - היא השכינה, שנקרא 'זאת', כידוע ⁶⁴.

ואמר הכתוב 'זאת תורת העלה', רצה לומר - אם לימוד התורה היא לשם 'זאת', דהיינו לשמה, להעלות, לעשות נחת רוח ליוצרו.

'העלה' - פירוש, התורה הזאת, עולה לפניו יתברך שמו.

אבל מי שאינו לומד לשמה, ולימודו הוא מצד השמאל ⁶⁵, ולזה רמז 'היא' - לשון נוקבא שהוא צד שמאל ⁶⁶.

⁶² במדבר רבה, פרשה יט', ח'.

⁶³ ויקרא, ו' - ב'.

⁶⁴ "זוהר הקדוש", חלק א', דף צג' ע"ב.

"זוהר הקדוש", חלק ב', דף לז' ע"ב.

ועיין עוד בספר הקדוש "דבש לפי" (מערכת ז', אות ח'), לגאון עוזינו - הרב חיד"א זיע"א.

⁶⁵ עיין בדבריו של רש"י הקדוש, במסכת שבת (סג' ע"א, בד"ה "למשמאלין בה"):

"שאין יגעים בה, כל צרכן.

אי נמי -

'מיימין בה', עוסקין לשמה,

'העלה על מוקדה' - פירוש, התורה הזאת, צריכה לבוא על מוקדה בגיהנם, וענוש
יענש, ויוצרף בצירוף אש של גיהנם".

ומעתה, אף במאמר הכתוב בעניין פרשת "פרה אדומה"⁶⁷, "זאת חקת התורה
אשר צוה יהוה, לאמר, דבר אל בני ישראל - ויקחו אליהם פרה אדמה, תמימה, אשר
אין בה מום, אשר לא עלה עליה על":

"זאת", הכוונה לשכינה הקדושה,

והיינו, שהלומד את דברי התורה הקדושה, וממית את עצמו עליהם,

הרי הוא מתחבר אל הבורא ית"ש, ועושה נחת ליוצרו.

והנה, תכלית כל המתבאר:

הוא עניין ההתבטלות, כעניין אשה המתבטלת אצל בעלה.

והוא אשר נתבאר בדברי רש"י הקדוש, על מאמר הכתוב⁶⁸, "וְקָרְבוּ וְקָרְעוּ יָרֵחַ
בְּפִמֵּי, וְהִקְטִיר הַכֶּהֵן אֶת הַכֹּל הַמִּזְבֵּחַ, עֲלֶיהָ, אִשָּׁה רֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה":

"שאמרת, ונעשה רצוני",

שכן, אותיות "אשה", הם אותיות "אשה",

הרִצָּה לעשות נחת רוח לבעלה, ולהיות בחינת "כלי קיבול", הרוצה לקבל ולינוק
את השפעתו.

וכעין זה, כתב הגה"ק רבינו נחמן זיע"א מברסלב⁶⁹:

"וידוע הוא, כי מי שמקבל תענוג מאחר, נקרא נוקבא ...

'משמאילים' - שלא לשמה".

⁶⁶ יעוין בספר הקדוש "עץ חיים" (שער לה', פרק ד'), לרבינו המהרח"ו זיע"א:

"והעניין, כי הנוקבא נאחזת בשמאל תמיד, ואמא דינין מתערין מינה, ובפרט בקו שמאל שהם דינין".

⁶⁷ במדבר, יט' - ב'.

⁶⁸ ויקרא, א' - ט'.

⁶⁹ הובא בספרו הקדוש "ליקוטי מוהר"ן", (תורה עג').

ונמצא, כשהשם יתברך מקבל תענוג מישראל, מתפילתן,

כביכול, נעשה נוקבא לגבי ישראל!

וזהו שכתוב ⁷⁰, 'אֲשֶׁה רִיחַ נִיחֹחַ לְה' , כי על ידי ריח הניחוח שמקבל השם יתברך מתפילות של ישראל, נעשה בסוד אֲשֶׁה".

ל. הנה, תכלית קריאת פרשת "פרה" בזמן הזה, נתבאר בדברי ה"משנה ברורה" ⁷¹ :

"אבאר בקיצור עניין ד' פרשיות, והוא -

חז"ל תקנו לקרות ד' פרשיות בשנה, מראש חודש אדר עד ראש חודש ניסן, לזכרון ד' דברים, והם אלו -

הראשונה, היא פרשת שקלים, לזכרון מצוות מחצית השקל, שיתבאר בסמוך, שהיו מחוייבים ליתן ללשכה לקרבן התמיד, בכל שנה.

השנייה, היא פרשת זכור, לזכור מעשה עמלק,

וקורין אותה בשבת שלפני פורים, לסומכה למעשה שהיה מזרע עמלק,

וכדי להקדים זכירת מחיית עמלק לעשייתה, וכדכתיב ⁷², 'וְהִזְכִּירְתָּם הָאֱלֹהִים הַזֵּכֶרִים וְנַעֲשִׂים'.

השלישית, היא פרשת פרה אדומה, והיא בשבת שקודם פרשת החודש,

שכן, היה שריפתה במדבר סמוך לניסן, כדי להזות בה את ישראל באפר החטאת, מיד אחר הקמת המשכן, כדי שיהיו טהורים ויוכלו לעשות הפסח בזמנו,

⁷⁰ במדבר, כח' - ח'.

⁷¹ סימן תרפה', בהקדמה.

⁷² אסתר, ט' - כח'.

לכך, קורין פרשה זו, להתפלל לפניו יתברך, שגם עלינו יזרוק מים טהורים במהרה.

הרביעית, פרשת החודש, בשבת הסמוך לראש חודש ניסן, כדי לקדש חודש ניסן, דכתיב בתורה ⁷³, 'הַחֹדֶשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשׁ חֻדְשִׁים', אבל, אין זה עיקר הקידוש, כי עיקר הקידוש הוא בעת ראיית הלבנה, שמקדשין אותו הבית דין, ואין הקריאה הזאת אלא מדרבנן". והנה, כתב הגה"ק רבי אברהם אזולאי זיע"א ⁷⁴ :

"אחר שיצאו ישראל ממצרים ואילך, מה עשה הקדוש ברוך הוא?

חשב מחשבות, לבלתי ידח ממנו נידח!

וציווה לישראל, בכל שנה, שיעשו ז' ימי פסח, בהשבתת חמץ ובאכילת מצה.

וסוד העניין, הוא, כי היותר רשע שבישראל, אף על פי שירבה לפשוע ולהריע, אי אפשר לכנוס בהיכל ה-נ' של טומאה, עד שירשיע ויפשע ד' מאות ימים רצופים זו אחר זו.

ובכל שנה ושנה, שלשים יום קודם הפסח, ה' יתברך עושה להם לישראל, מִשְׂאֵ פנים ברוב חסדיו,

ומתחיל להוציא נפשותם מהיכלות הטומאה, מעט מעט, שיעור חֶלֶק אחד משלושים בכל לילה.

באופן, שבליל ביעור חמץ, כל פושעי ישראל עומדים בפתח היכל החיצון מה-נ',

שיעור חלק אחד משלושים, משיעור הכמות שהיו נכנסים ליל שלושים ואחת, קודם הפסח,

ובליל פסח, אינם נכנסים כלל ועיקר, וכולם פטורים ובני חורין.

וגזרה חכמתו יתברך, להיות חירות נפשות בשלושים יום, מעט מעט,

⁷³ שמות, יב' - ב'.

⁷⁴ בספרו הקדוש "סוד לאברהם", (מעין השני, עין הקורא, נהר נז').

שלא ירגיש סמא"ל כל כך צער, ולא יקטרג".
והנה, מהות הטהרה הלזו, והעלייה מ-נ' שערי טומאה אשר נתבארו,
הוא בעבור הכנתינו אל גאולת מצרים, המתרחשת בכלל שנה ושנה,
ומסתיימת, בחג השבועות, על ידי קבלת התורה הקדושה בהכנעה.
והוא העניין אשר ביאר רש"י הקדוש, על מאמר הכתוב בפרשתן ⁷⁵, "צו את אהרן
ואת בניו, לאמר, זאת תורת העלה, הוא העלה על מוקדה על המזבח כל העלה -
עד הבקר, ואש המזבח תוקד בו":
"אין צו', אלא, לשון זירוז, מיד ולדורות,
אמר רבי שמעון, ביותר צריך הכתוב לזרז, במקום שיש בו חסרון כיס",
שכן, הזירוז מיד ולדורות, והזירוז בדבר שיש בו חסרון כיס,
הוא התקדשות והטהרות לפניו יתברך, בכדי לעשות נחת רוח ליוצרינו.
והנזהר בזה, הרי הוא בבחינת "שכינה ביניהם",
כי באותה השעה, ובאותו הזמן, הרי הוא כאותה האשה המתבטלת אל בעלה,
ורוצה לקבל את השפעתו.
יתן ה' יתברך, ונזכה לזה. אמן.

⁷⁵ ויקרא, ו' - ב'.

לזיכרון עולם בהיכל ה'

- הגה"ק רבי רפאל משה אלבאז בן רבי שמואל זיע"א
- הגה"צ רבי דוד מסעוד עובדיה בן אסתר זיע"א
- הגה"צ רבי חיים וואלקין בן צביה זיע"א
- הגה"צ רבי משה איבגי בן אסתר זיע"א
- הגה"ק רבי שלמה אסולין בן שמחה (שתח"י) זיע"א
- רבי אברהם איבגי בר רחמה זצ"ל
- רבי שלום איבגי בר רחמה זצ"ל
- צורי (צורישדי) גניש ז"ל בן יולנדה תחי'
- אפרים (אפי) ביתן בן קונפיטה ז"ל
- משה חיון בר קוקה ז"ל
- דב לוסטרניק בר אביבה ז"ל

~~~

- הצדקת מזל טוב אלבאז (לבית סודרי) בת רבקה ע"ה
- הצדקת מרים רמו עובדיה בת אסתר ע"ה
- הצדקת ברוריה מויאל בת חוה ע"ה
- זוהרה פרץ (לבית כהן) בת רחל ע"ה
- מזל טוב סיגלר (לבית עובדיה) בת זוהרה ע"ה
- רחל עמוס (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- נחמה נעמי דידי (לבית מלכה) בת אסתרלייה ע"ה
- אליס חוה עישה לוי (לבית סיבונג) בת גרסיה ע"ה
- חנה בת ליליאן ע"ה
- חנה אילוז בת פרחא ע"ה
- איילה בת נעמי ע"ה

לעילוי נשמתם הטהורה

של כל הקדושים והקדושות אשר נרצחו על קידוש ה'

במלחמת שמחת תורה תשפ"ד